

Nú ræður um at halda tørn

-Tað mest positiva hent er, er at trúgvín á, at hesir báðir flokkar - hetta ómaka parið - hevur rygg til at seta gjørdar avtalur í gildi, føra tær út í lívið, longu hevur grundbroytt prísskipanina fyri fiskavörur, avreiðingarmynstrið og framleiðslumynstrið, segði Atli Dam, floksformaður m.a. í formansrøðu síni á landsfundinum. Vit prenta røðuna niðanfyrir:

Endaði seinastu landsfundarøðu við at umrøða ymiskt floksarbeiði, sum skuldi fremjast fyrri at fyrireika uppskot og lóg-gávuvarbeiði um tyðandi samfelagsspurningar, sum vit buðu okkum fram við tá vit aftur komu í landsins leiðslu.

Hesi lóg-gávuuppskot og hesi viðurskipti skuldu liggja greið seinasta 1-1½ árið fyrri valið í 1992.

Við hesum vildu vit brynja okkum til veruliga at sannføra Føroya fólk um, at einasta bjargingin var so stor undirtøka til javnaðarflokkinn, at hesin slapp at gera hetta nýggja grundarlag til veruleika, so ein verulig framtið, sum byggir á virðisøkning av okkara framleiðslu, kemur undan kavi.

Men eg legði eisini dent á, at vit skuldu vera til reiðar longu tá, tí valið kundi eisini koma sum snarljos, og vildi hetta upplýsingarvirkssemi tá ikki verða fullført.

Um hetta mundið sá annars út til, at vit fóru at fáa eina óslitna tingsetu tvørtur um summarið og olavseku, tí samgongan sat sum ryssa yvir deyðum fyli við 43 uppskotum, teir skuldu hava fyrri tingið vársetuna 1990, men sum teir ikki samdust um.

Valið

Og valið kom so eisini í úrtíð sum snarljos, tá samgongan í september ikki kundi hura longur.

Vit fóru til reiðar — ella fingi gjørt okkum til reiðar.

Valstrið okkara bleiv samskipað so hóskeiliga tíðliga, at okkara sjónarmið í avgerandi mun kom at merkja kjakið — ja, leiða valstriðið alt sum tað var.

Tað blivu tó ikkit ær grundlýsandi og fevnandi frágreiðingarnar um ávisu malini, men heldur 10

grundsjónarmið ella 10 boð, sum festu í kjakkrútið, boð og sjónarmið, sum hinir flokkarnir ov seint gjørdi til síni.

Talaði í 1990 eisini um møguleika fyrri at flyta 4-5 umboð frá tásitandi samgongu og at vinna javnaðarflokkinum minst 4 av hesum. Hetta var mett sera órealistiskt, men valið syndi, at so var als ikki.

Floksleiðslan hevur alla orsök til at takka teim mongu, sum medvirkaðu í samskipanini av valstriðnum, og megnaðu at fram-bera og tulka tey 10 boðini á ein lætt skiljandi og eggjandi hátt, og sum annars úti millum manna striddust sum ljón fyrri tí sigri, sum so gjørdist veruleiki.

Sjálvur var eg fullvisur í, at vit fingi hesi 4 umboðini afturat — og kalvin var veruliga undir borði — men sjálfstýrisflokkinum eydnaðist í evstu løtu at forða hesum.

Vit fingi 10 í okkara part og er flokkurin so-statt bæði í tingmannatali og lutfalli av atkvøðum størri enn nakrantíð.

Hetta fegnast vit um og harmast tí minni tann mista møguleikan fyrri einum øðrum tveyflokka-stýri, sum hesin 11. maður vildi givið, tí stýrið var møguliga vordið hitt sama hóast 11. maðurin vildi gjørt samgongusamráðingarnar munin lættari og meira fjeltattaðar.

Vit komu so kortini eftir sera drúgvur og harðar samráðingar til eina samgongusemju og meti eg hana goyma møguleikar fyrri at fremja ómetaliga nógv av tí, vit í valstriðnum boðu veljaran um stuðul til.

Sum nevnt, hjartans tøkk øll somul fyrri glæsilega valúrslitið.

Sjálvur havi eg eina viðmerking til valið her í

oynni, nú eg ikki longur eri valdur her.

Fyrst vil eg takka fyrri tann stóra persónliga stuðulin, mær altið varð veittur tey 20 árin, eg umboðaði valdemið, og takka fyrri, at tað altið var møgult at koma at ráðføra seg, umhuga og seta út í kortið, bæði saman við feløgum og einstaklingum, herundir nógvum persónligum vinum og samstarvsfólki. At kenna eina vælvarda borg, har ein var ótarnaður, tá ein sat innanfyri, hevur verið stórir sálarligur stuðul í einum virksmi, sum ofta var meira dálkandi, leiðligt og hugmøðandi, enn tað átti at verið.

Staddur á Ríkishospitalinum í sept./okt. 1990 lá eg mangan um náttina og spældi við tøl og hugsaði um møguleikan hjá partvist nýggjari manning — valevnum — her í

oynni einaferð enn at rækka 3. umboðnum m.a. í kapping bygdanna millum um hetta 3. umboð.

Vit gjørdi í felag av at royna, og eg kendi meg sera væl íblástan av stríðshugi, tá tit so álvarsliga og virðiliga á stórum oyggjafundi og ikki minni, veitslu í Hvalba, tóku undir við hesi roynd, knýttu nevarnar og lov-ðu at skelka hinar flokkarnar við aftur einaferð at velja 3 javnaðarumboð.

Hetta kunnu vit gleðast um, men tekur tað onki frá, men leggur til gleðina, at sami stríðshugur og sigursvilji so dyggiliga tók seg upp um alt landið og sást í hvørjum bygdarúrsliti og hartil gav umboðan aftur í Vágum og Norðstreymoy.

Samgonga

«Fær ein ikki tann ein elskar, tekur ein tann ein

fær», men eftir valsigur Javnaðarflokksins tóktist ongin elska okkum, tvørturímóti.

Teir báðir flokkarnir, vit náttúrligast skuldu samvunnið við um ávikavist arbeidara-, vinnu- og almannamál ella nútímansgerð av viðurskiptunum innan ríkisfelagsskapin, t.v.s. Tjóðveldisflokkurin og Sambandsflokkurin, fóru ógvuliga kaldligir um eina samvinnu við javnaðarflokkinn.

Sambandsflokkurin var bert við, løtu vit okkum niðurbinda til tann eld-slekkingar- og piningar-politikk, sum teir høvdu sett út í kortið í 1989 og sum hevði havt so ræðuligar búskaparligar avleiðingar longu mót endanum av 1990.

Tjóðveldisflokkurin var so lamdur av, at hansara politikkur frá 1989 um at halda Javnaðarflokkinn uttan fyrri ávirkan, meðan hann sjálvur snaraði til høgru, fekk so dyggiliga frammaná, at teir mettu seg best fyrri í andstöðu. Skuldu teir vera við, skuldi í øllum førum reinur yvirtøku- og loysingar-politikkur rekast.

So fóru eisini tær dyrnar læstar. Í politikki er ofta talan um «fornuft-hjúnaband» og okkara lutur hesaferð bleiv tí at kanna um slíkt kundi fáast í lag við flokkinn, sum harðast hevði verið barst ímóti seinastu 10 árin, Fólkaflokkinn.

Skuldu vit ikki sita uttanfyri ávirkan við sigurspálmum í hendi og siggja hesar fólka í máttloysi, so var um at gera at leggja alla orku í at samansjóða fastar avtalur um alt, sum hugsast kundi at bera loysnir í sær, og annars leggja tað til viks, sum als ikki kundu forlikast mill-

um Fólkaflokk og Javnaðarflokk.

Hendan støða fekk undirtøku á floksleiðslufundum áðrenn, undir og aftan á samráðingarnar. Umboð fyrri tey størstu fakfeløgini fóru kunnað um samráðingargongdina, um hvat vundið varð, hvat slept bleiv og ikki minst hvørjar neyðsemjur kundu røkkast.

Ongantíð fyrr hevur verið lagdur so stórir dentur á at kunna hitt sokallaða «baklandið» sum hesaferð, júst tí hendan samgonga — í hvussu er inntil hon hevði staðið sína roynd — var okkum so lítið eftirtíð.

Men veljarin hevði jú avgjørt valmatematikkinu og møguleikarnar fyrri samansetingum.

Eg skilti fakfeløgini so, at tey dugdu at siggja tað neyðuga í at Javnaðarflokkurin kom í samgongu — hóast bitin kundi verða herskin og høvdu vónir um hetta. Eisini tá tað gekk, júst at bjarga tí, bjargast kundi av «Samhaldsfast».

Kann tí als ikki góðtaka skuldsetingina nú, um at Javnaðarflokkurin hevur svikið og tveitt seg í føvn-ingin á Fólkaflokkinum — kveistrí slíkt til viks, við ávising av, at júst nú ræður um solidaritet millum politisku og fakligu arbeidararærluna, ja, mill-um allar handans og andans arbeidarar — sum teir gomlu tóku til — ja, mill-um øll okkum veruliga borgarar, sum samstundis yvir skattin bera byrðar-nar, berast skulu.

Syndabukkar skapa onki — í hvørt fall ikki loysnir. Tær fáast bert um vit bróta upp um armar og

